

BIDHAN CHANDRA COLLEGE
ASANSOL-4

DEPARTMENT OF SANSKRIT

MODEL QUESTIONS

HONOURS & PROGRAM

SEMESTER -1

C-1 Classical Sanskrit Literature (Poetry)

Bhaṭṭikāvya(Canto-2)

अङ्का: – १

- भट्टिकाव्यस्य रचयिता कः?
- भट्टिकाव्यस्य किमपराभिधानम्?
- भट्टिकाव्यस्य कतिविधाः सर्गाः सन्ति?
- भट्टिकाव्यस्य द्वयोः टीकाकारयोः नाम लिख्यताम्?
- गाधिपुत्रः कः?
- षट्पदमिति पदस्य कोऽर्थः?
- भट्टिकाव्ये कति काण्डानि सन्ति?

अङ्का: – २

- ‘श्रियं दधानं शरदं ददर्श’ – कः कुत्र शरदं ददर्श?
- भट्टिकाव्ये कति काण्डानि सन्ति? किं तेषां नामानि?
- ‘ज्वालाश्रियं सातिशयं दधन्ति’- इत्यस्य कोऽर्थः?
- ‘परस्परं विस्मयवन्ति लक्ष्मीम्’ – के कथं परस्परयोः शोभां ददृशुः?
- ‘लक्ष्ये समाधिं न दधे’ – अत्र लक्ष्यः कः? कः कथं लक्ष्ये समाधिं न दधे?
- ‘गर्जन् हरि साम्भसि शैलकुञ्जे’ – अत्र ‘हरि’, ‘साम्भसि’ चेति पदद्वयस्य अर्थो लेख्यः।
- भट्टिकाव्यस्य उत्सः कः? कति चास्य सर्गाः?

अङ्का: – ५

व्याख्या कार्य

- विष्वागतैस्तीरवनैः समृद्धिं---स्थलपद्महासौ॥
- वनानि तोयानि---लक्ष्मीमालोकयाञ्चुरिवादरेण॥
- निशातुषरैर्नयनाम्बकल्पैः ---तीरतर्दिनादौ॥
- दत्तावधानं मधुलेहिगीतौ---न दधे मृगावित्॥
- न तज्जलं ---जहार यन्मनः॥

अङ्का: -१०

- ❖ भट्टिकाव्यस्य द्वितीयसर्गमवलम्ब्य शारद्वर्णनमालोच्यताम्।
- ❖ भट्टिकाव्यवलम्ब्य भट्टे: रचनाशैली व्याख्या कार्या।
- ❖ वैयाकरणदिशा भट्टेमूल्यायनं कार्यम्।

Raghuvaṁśam(Canto-13)

अङ्का: - १

- रघुवंशमिति महाकाव्यस्य रचयिता कः?
- रघुवंशमिति महाकाव्यस्य कतिविधाः सर्गाः सन्ति?
- ‘अविन्धनं वह्निम्’ इत्यस्य कोऽर्थः?
- रघुवंशमिति महाकाव्यस्य उत्सः कः?

अङ्का: - २

- रघुवंशमिति महाकाव्यस्य द्वयो टीकाकारयोः टीकयोः नाम लिख्यताम्।
- ‘मन्दाकिनी भाति’- मन्दाकिनी कुत्र शोभते?
- ‘श्याम इति प्रतीतः’ इत्यत्र श्यामः कः? तेनाधुना कथं दृश्यते?

अङ्का: - ५

व्याख्या कार्या

- पक्षच्छिदा गोत्रभिदान्तगन्धाः ---मध्यममाश्रयन्ते॥
- गुरोर्धियक्षयोः कपिलेन---परिवर्धितो नः॥
- अथात्मनः शब्दगुणं ---हरिरित्युवाच॥
- वैदेहि पश्यामलयाद्विभक्तं ---चारुतारम्॥

अङ्का: - १०

- ❖ रघुवंशमिति महाकाव्यस्य त्रोयदशसर्गमवलम्ब्य समुद्रशोभां वर्णयत।
- ❖ रघुवंशमिति महाकाव्यस्य त्रोयदशसर्गमवलम्ब्य गङ्गायमुनयोः सङ्गमस्थलमाहाम्यं प्रतिपाद्यताम्।
- ❖ रघुवंशमिति महाकाव्यस्य त्रोयदशसर्गमवलम्ब्य अत्रिमुने: आश्रमं वर्णयत।

C-2 Classical Sanskrit Literature (Poetry & Matrics)

Kirātarjuniyam(Canto-1)

किरातार्जुनीये प्रश्नाः

अङ्का: - १

- किरातार्जुनीयमिति महाकाव्यं केन रचितम्?
- कति सर्गात्मकं किरातार्जुनीयं महाकाव्यम्? तत्र प्रथमसर्गे कति श्लोकाः सन्ति?
- किरातार्जुनीयमहाकाव्यस्य कः प्रमुखः टीकाकारः?
- मल्लिनाथकृतटीकाया नाम किम्?
- घण्टापथशब्दस्य कोऽर्थः?

- वर्णिलिङ्गी कः?
- कः किंप्रभुः?
- सुयोधनः कः?
- को नाम त्रिगणः?
- ‘कृतारिषङ्गवर्गजयेन मानवीम्’- अरिषङ्गवर्गः कः?
- दुर्योधनस्य परराष्ट्रवृत्तान्तज्ञानकौशलं लिख्यन्तातम्
- दुर्योधनस्य त्रिगणः कथं परस्परं न बाधते
- ‘कृतज्ञतामस्य वदन्ति सम्पदः’ – कस्य विषये इयम् उक्तिः? कृतज्ञतायाः स्वरूपं कथम् आसीत्?
- विचित्ररूपाः खलु चित्तवृत्तयः’ – कस्य उक्तिः इयम्?
- सन्धिविच्छेदं कुरु - मन्युर्ज्वलयत्युदीरितः।
- द्रुपदात्मजा का?
- वृकोदरः कः?
- धनञ्जयः कः?

अङ्काः – २

- किरातार्जुनीमित्यस्य व्याकरणगता टिप्पणी देया।
- कः कस्मै कीदृशं वाचमाददे?
- दुर्योधनस्य त्रिगणः कथं परस्परं न बाधते?
- दुर्योधनः केन उपायेन धर्मविप्लवं निहित्ति?
- दुर्योधनस्य सामदानप्रयोगनीतिं वर्णयत।
- दुर्योधनस्य दण्डनीतिः वर्ण्यताम्।
- दुर्योधनस्य भेदनीतिं वर्णयत।
- ‘कृतज्ञतामस्य वदन्ति सम्पदः’ – कस्य विषये इयम् उक्तिः? कृतज्ञतायाः स्वरूपं कथम् आसीत्?
- दुर्योधनेन कुरुजनपदस्य कीदृशं कल्यानं विहितम्?
- कथं मेदिनी दुर्योधनं प्रति अनुरक्ता? किञ्च तदनुरागफलम्?
- दुर्योधनस्य सैन्यानां वीरत्वं वर्णयत।
- दुर्योधनस्य परराष्ट्रवृत्तान्तज्ञानकौशलं लिख्यन्तातम्।

भावसम्प्रसारणं कर्तव्यम्

- हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः।
- वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः।

- अहो दुरन्ता वलवद्विरोधिता।
- पराभवोऽप्युत्सव एव मानिनाम्।
- शमेन सिद्धिं मनयो न भूभृतः।

व्याख्या कार्या

- क्रियासु यक्तैर्नृपदुर्लभं वचः॥
- स किं सखाच सर्वस्मपदः॥
- निसर्गदुर्बोधमबोधविक्लवाः ...नयवर्त्म विद्विषाम्॥
- तथापि जिह्व ---समं महात्मभिः॥
- कथा प्रसङ्गेन जनैः ----मन्त्रपदादिवोरगाः॥
- भवादृशेषु प्रमदाजनोदितं ---निरस्तनारी समया दुराधयः॥
- मूढधियः ते ----प्रविश्य घन्ति॥
- अबन्ध्यकोपस्य विहन्तुरापदां ---न विद्विषादरः॥

अङ्का: -१०

- ❖ ‘स वर्णिलिङ्गी विदितः समाययौ’-वर्णिलिङ्गी कः? किरतार्जुनीयमनुसृत्य तस्य वचनं विस्पष्टं व्याख्येयम्।
- ❖ किरतार्जुनीयमनुसृत्य दुर्योधनस्य राज्यशासनपद्धतिः आलोचनीया।
- ❖ ‘नारिकेलफलसम्मितं वचो भारवेः’-सोदाहरणं व्याख्यायताम्।
- ❖ ‘भारवेरर्थगौरवम्’-सोदाहरणं व्याख्यायताम्।

छन्दोमञ्जरी

अङ्का: - १

- यते: लक्षणं प्रदेयम्।
- ‘वंशस्थविलम्’ इति छन्दसो लक्षणं लिख्यताम्।
- भोगिशब्दस्य कः अर्थः?
- शिखरिणीछन्दसि यतिः कुत्र भवति?

अङ्का: - ५

निम्नलिखेतेभ्यः प्रश्नेभ्यः द्वयोः लक्षणमुदाहरणं च लिखत

- वंशस्थविलम्
- मन्दाक्रान्ता
- स्नाधरा
- इन्द्रवज्रा
-

निम्नलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः ययोः कथोक्षित् श्लोकयोः छन्दोनिर्णयं कुरुत

- यात्येकतोऽस्तशिखरं पतिरोषधीनामाविष्कृतोऽरुणपुरः सर एकतोऽर्कः।
तेजोद्वयस्य युगपद्व्यसनोदयाभ्यां लोको नियम्यत इवान्तदशान्तरेषु॥
- अनवरतधनुज्यास्फालनक्रूरपूर्वं रविकिरणसहिष्णु स्वेदलेशौरभिन्नम्।
अपचितमपि गात्रं व्यायतत्वादलक्ष्यं गिरिचर इव नागः प्राणसारं बिभर्ति॥
- प्रवर्ततां प्रकृतिहिताय पार्थिवः सरस्वती श्रुतमहतां महीयताम्।
ममापि च क्षपयतु नीललोहितः पुनर्भवं परिगतशक्तिरात्मभूः॥

SEMESTER - 2

C-3 Classical Sanskrit Literature (Drama)

Abhijñānaśakuntalam

अभिज्ञानशकुन्तलम्

अड्काः - १

- ‘परवती खलु तत्र भवती’- अत्र वक्ता कः? का परवती?
- “इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी”- अत्र “इयम्” इत्यनेन पदेन का सूचिता?
- अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटके कति अड्काः सन्ति?
- करभकः क?
- “सेयं याति शकुन्तला पतिगृहं सर्वैरुज्जायताम्”- सर्वैरिति पदेन के सूचिताः?
- अभिज्ञानशकुन्तलनाटके विदुषकस्य नाम किम्?
- नान्दीश्लोके ईशः इत्यनेन को बोधितः? तस्य कति मूर्त्य उल्लिखिताः?
- “तदो गण्डसस् उपरि पिण्डओ संवृत्त”-अत्र वक्ता कः? वाक्यमेतत् संस्कृतेन लेखनीयम्।
- विदुषकस्य लक्षणं किम्?
- “भगवन् , वरः खलु एष न आशीः”-कथा कस्मिन् प्रसङ्गे इदमुक्तवती? कः किं वरं दत्तवान्?
- “कृतं भवता निर्मक्षिकम्”-केन कमुदिश्य इदमुक्तम्? अत्र निर्मक्षिकशब्दसय कोऽर्थः?
- “दूरीकृताः खलु गुणैरुद्यानलता वनलताभिः”- कस्योक्तिरियम् उद्यानलता तथा वनलता इत्यनेन केषां बोधः?
- “कुतः किल स्वयमक्षिआकुलीकृत्य अश्रुकारणं पृच्छसि”-केन कदा च इदमुक्तम्?
- पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनुमानुहि’-कः कं प्रति इदमुक्तवान्? आशीर्वादस्यास्य को हेतुः?
- महर्षिः किमर्थं किं तीर्थं गतवान्?
- ‘असाधुदर्शी खलु तत्रभवान् काशयपः’-केनोक्तम्? कथं स एवमुक्तवान्?
- अनसूया का? अनसूया इति पदस्य कोऽर्थः?

- करभकः कः? कस्मिन् अङ्गके तस्योपस्थितिर्दृश्यते?
- ‘मृगानुसारिणं साक्षात्पश्यामीव पिनाकिनम्’-कस्य उक्तिरियम्? कस्मिन् प्रसङ्गे इदमुक्तम्?

अङ्गका:- ५

व्याख्या कार्य

- इदं किलाव्याजमनोहरं वपुः ---छेत्तुमृषिर्वर्वस्यति॥
- सरसिजमनुविद्धं ---नाकृतीनाम्॥
- असंशयं क्षत्ररपिग्रहक्षमा –प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः॥
- मानुषीषु कथं वा---ज्योतिरुदेति वसुधतलात्॥
- शमप्रधानेषु तपोधनेषु---वमन्ति॥
- रम्याणि वीक्ष्य --- जननान्तरसौहृदानि॥
- शुद्धान्तदुर्लभमिद--- वनलताभिः॥
- चित्रे निवेश्य ---वपुश्च तस्याः॥
- याति एकतोऽस्तशिखरं ---इवैष दशान्तरेषु॥
- स्वप्नो नु माया नु---तटप्रपाताः॥
- अर्थो हि कन्या --- न्यास इवान्तरात्मा॥
- भवन्ति नग्राः ---- परोपकारिणाम्॥

भावसम्प्रसारणं कर्तव्यम्

- अथवा भवितव्यानां द्वाराणि भवन्ति सर्वत्र।
- किमिव मधुराणां मण्डनाकृतीनाम्।
- सतां हि सन्देह पदेषु प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः।
- आशङ्कक्षे यदग्निं तदिदं स्पर्शक्षमं रत्नम्।
- न प्रभतरलं ज्योतिरुदेति वसुधातलात्।
- दूरीकृताः खलु उद्यानलता वनलताभिः।
- अर्थो हि कन्या परकीय एव।
- हंसो हि क्षीरमादत्ते तन्मिश्रा वर्जयत्यपः।
- बलवदपि शिक्षितानामात्मन्यप्रत्ययं चेतः।
- जनाकीर्ण मन्ये हुतवहपरीतं गृहमिव।

अङ्गका:- १०

- ❖ का हंसपदिका? अभिज्ञानशकुन्तले पञ्चमाङ्गके वर्णितस्य हंसपदिकागीतस्य नाटकीयतात्पर्यम् आलोच्यताम्।

- ❖ शकुन्तलायै कः कथं शापं दत्तवान्? शापवृत्तस्य नाटकीयं तात्पर्यं निरूप्यताम्।
- ❖ अभिज्ञानशकुन्तले विदूषकस्य नाम किम्? नाटकीयगतिविस्तरे विदूषकस्य भूमिका संक्षेपेण आलोच्यताम्।
- ❖ अभिज्ञानशकुन्तले धीवरवृत्तान्तः आलोचनीयः।
- ❖ अभिज्ञानशकुन्तले दुष्यन्तचरितमालोच्यताम्।

C-3 Classical Sanskrit Literature (Prose)

Daśakumāracaritam & Sukanasopadesa

অঙ্গকা: - ১

- Who was rajbahan?
রাজবাহান কে?
- Who was the writer of rajbahan charitam?
রাজবাহান চরিতম এর লেখক কে?
- Who is chanda borma?
চন্দবর্মা কে?
- What is the meaning of the word jalpad?
জালপাদ শব্দের অর্থ কি?
- Who was the author of sukhnas upodeshkotha?
শুকনাসপোদেশ কথা কার লেখা?
- Who was abantisundori?
অবন্তীসুন্দরী কে?
- What is the meaning of জঞ্জাকারিক?
জঞ্জাকারিক শব্দের অর্থ কি?
- Who was sukñas?
শুকনাস কে?
- Who was the husband of বালচন্দ্রিকা?
বালচন্দ্রিকার স্বামী কে?
- What is the meaning of the word উত্তমাঙ্গনা?
উত্তমঙ্গনা শব্দের অর্থ কি?
- Who was birsekhar?
বীরশেখর কে?
- Who was narobahan dutta?

ନରବାହାନ ଦତ୍ତ କେ?

➤ Who was Singhaborma?

ସିଂହାବର୍ମୀ କେ?

➤ Who was Singhaborma?

ସିଂହାବର୍ମୀ କେ?

➤ Who was suratmanjuri?

ସୁରତମଞ୍ଜୁରୀ କେ?

ଅଙ୍କ୍ରକା: – ୨

➤ What is the meaning of the ward ଜରଠ?

ଜରଠ ଶବ୍ଦେର ଅର୍ଥ କି?

➤ Write the author dandi's work?

ଦନ୍ତିର ଲେଖା ଗ୍ରନ୍ଥେର ନାମ ଲେଖା?

➤ Write the name of ten kumaras according to your text
rajbahancharitam?

ରାଜବାହନ ଚରିତମ ଏ ଉପ୍ଲିଖିତ ଦଶ ଜନ କୁମାର ଏର ନାମ ଲେଖା?

➤ Who is known as ମାନସାର?

ମାନସାର କେ?

➤ Write a short note on ଚନ୍ଦପୋତ?

ଚନ୍ଦପୋତ ସମ୍ପର୍କେ ଲେଖା?

➤ What is the meaning of the word ତାମୋପହ?

ତାମୋପହ ଶବ୍ଦେର ଅର୍ଥ କି?

➤ What do you know about ପୁଷ୍ପଦ୍ରୋବ?

ପୁଷ୍ପଦ୍ରୋବ ସମ୍ପର୍କେ କି ଜାନୋ?

ଅଙ୍କ୍ରକା: – ୫

● For what offence kritisar was sent to jail?

କୋନ ଅପରାଧେ କିର୍ତ୍ତିସାରକେ ଜେଲ ଏ ପାଠାନୋ ହେଯେଛିଲା?

● What is ଚତୁର୍ଦଶଭୁବନ britanto?

ଚତୁର୍ଦଶଭୁବନ ବୃତାନ୍ତ କି?

● Write the history of prebirth rajbahan?

ରାଜବାହନେର ପୂର୍ବ ଜନ୍ମେର ବୃତାନ୍ତ ଲେଖା?

● Write a short note about chandopot?

ଚନ୍ଦପୋତ ସମ୍ପର୍କେ ଲେଖା?

- Who is suratmonjuri? Give some word about her?

সুরত মঞ্জুরীকে তার সম্পর্কে সংক্ষিপ্ত বিবরণ

অঙ্কা: -১০

- ❖ Give a critical estimate of the literacy style of dandi according to your text RAJBAHANCHARITAM?

তোমার পাঠ্যাংশে রাজবাহানচরিতম অনুসারে দণ্ডির রচনাশৈলী লেখ?

- ❖ Give the summary of the advice sukhnasa?

তোমার পঠিত বর্ণিতাঙ্গপ শুকনাস উপদেশের সংক্ষিপ্ত বিবরণ দাও?

- ❖ Describe bana's literacy style?

বানের রচনাশৈলী বর্ণনা করো?

SEMESTER-3

C-5 Sanskrit Grammar (*kāraka*)

অঙ্কা: – ১

- প্রাতিপদিকার্থলিঙ্গ—ইতি কিংবিধং সূত্রম्?
- লিঙ্গং কতিবিধম্?
- কেষাং প্রাতিপদিকার্থমাত্রস্য উদাহরণত্বম्?
- অলিঙ্গাঃ কে ? তেষাম্ উদাহরণং দীয়তাম্।
- লিঙ্গমাত্রাধিক্যস্য উদাহরণং কিম্?
- কর্মসংজ্ঞাবিধায়ক মুख্য সূত্র কিম্?
- প্রথমাবিভক্তিবিধায়কানি কানি সূত্রাণি সন্তি?
- কর্মণি প্রথমা কদা ভবতি?
- সম্বোধনম্ ইতি পদস্য কোর্থঃ?
- অভিহিতে কর্মণি প্রথমা কেন সূত্রেণ বিধীয়তে?
- কারকে ইতি কীদৃশং সূত্রম্? কিয়ত্পর্যন্ত সূত্রস্যাস্য অধিকারঃ?
- কর্মকারকে দ্বিতীয়া কেন সূত্রেণ ভবতি?
- অনীপ্তিস্য কা সংজ্ঞা? কেন সূত্রেণ চ?
- কিং নাম অকথিত কর্ম?
- অকর্মকা ধাতবঃকে?
- অন্যতরস্যাম্ ইতি পদস্য কোর্থঃ?
- হৃক্ষেরন্যতরস্যাম্ ইতি সূত্রস্য উদাহরণং দীয়তাম্।

- उपर्युपरि लोकं हरिः इत्यत्र द्वितीया कथम्?
- अभुक्त्यर्थस्य न इति वार्तिकस्य किं तात्पर्यम्?
- हरिम् अन्तरेण न सुखम् इत्यत्र कथं द्वितीया?
- कर्मप्रवचनीयसंज्ञा कस्यापवादिका?
- पर्जन्यो जपमनु प्रावर्षत् इत्यस्य कोऽर्थः?
- उप इति अव्ययस्य कस्मिन्नर्थे केन सूत्रेण कर्मप्रवचनीयसंज्ञा?
- उपोऽधिके च इति सूत्रे च इति पदेन किं सूच्यते?
- अति इति अव्ययस्य कस्मिन्नर्थे केन सूत्रेण कर्मप्रवचनीयसंज्ञा?
- केषु अर्थेषु अनोः कर्मप्रवचनीयसंज्ञा भवति?
- क्रोशं कुटिला नदी इति कस्य उदाहरणम्?
- स्वातन्त्र्यमित्यस्य कोऽर्थः?
- केन सूत्रेण कदा कर्तरि करणे च तृतीया भवति?
- प्रकृत्या चारुः, गोत्रेण गार्यः इत्यत्र कथं तृतीया?
- को नाम अपवर्गः?
- वृद्धो यूना इति सूत्रनिर्देशात् किं सूचितम्?
- दण्डेन घटः इत्यत्र कथं तृतीया?
- जटाभिस्तापसः इत्यत्र कथं तृतीया?
- अक्षणा काणः इत्यत्र कथं तृतीया?
- सहार्थकाः अन्ये के शब्दाः सन्ति?
- सहादिशब्दाभावे अपि तृतीया भवति इत्यत्र किं ज्ञापकम्?

अङ्काः – २

- कः प्रातिपदिकार्थः?
- नियतलिङ्गाः के ? तेषामुदाहरणं दीयताम्।
- कर्तुरीप्सिततमं कर्म इति सूत्रे कर्तुः इति पदं किमर्थं गृहीतम्?
- कर्तुरीप्सिततमं कर्म इति सूत्रे तमप्-ग्रहणं कथं गृहीतम्?
- कर्म इति पदग्रहणं कृतं कर्तुरीप्सिततं कर्म इति सूत्रे?
- अभिधानं कथं भवति?
- केषां धातूनां प्रयोगे अकथितं कर्म जायते?
- अकथितं कर्म कदा भवति?
- अर्थनिबन्धनेयं संज्ञा इति वचनस्य किं तात्पर्यम्?
- कुरुन् स्वपिति इति कस्य उदाहरणम्?
- गतिबुद्धिप्रत्यवसनार्थशब्दकर्मकाणामणिकर्ता स णौ इति सूत्रेण किं विधीयते?
- देवदत्तो यज्ञदत्तं गमयति इतिवाक्ये यज्ञदत्तम् इत्यत्र कथं द्वितीया?

- गतिबुद्धिप्रत्यवसानार्थ--- इति सूत्रे बुद्धिपदेन केषां ग्रहणम्? तत् च कथं ज्ञायते?
- आदिखाद्योर्न इति सूत्रेण किं सूचितम्? उदाहरणं दीयताम्।
- कः कर्मप्रवचनीयः?
- अभिनिविशश इति सूत्रे कस्मात् किं पदम् अनुवृत्तम्? तेन च किं सूचितम्? उदाहरणं दीयताम्।
- उपर्युपरि लोकं हरिः इत्यत्र द्वितीया कथम्?
- मात्रा वाला गच्छति इति वाक्ये मात्रा इत्यत्र कथं तृतीया?
- अपवर्गे तृतीया इति सूत्रे अपवर्गे इति पदं किमर्थम्?
- दिवः कर्म च इति सूत्रे किं विहितम्?
- साधकतमं करणम् इति सूत्रे किमर्थं तमब्-ग्रहणम्?
- कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे इति सूत्रे अत्यन्तसंयोगे पदस्य कोऽर्थः? अत्यन्तसंयोगे इति पदं किमर्थं प्रयुक्तम्?
- संज्ञोऽन्यतरस्यां कर्मणि इति सूत्रेण किं विधीयते?

अङ्काः - ५

- व्याख्या कार्या
- रुच्यर्थानां प्रीयमानः
- कर्तुरीप्सिततमं कर्म
- यतश्च निर्धारणम्
- येनाङ्गविकारः
- तथायुक्तचानीप्सितम्
- फलमपीह हेतुः। अध्ययनेन वसति

अङ्काः - १०

- ❖ प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमाणवचनमात्रे प्रथमा -व्याख्यायताम्
- ❖ सम्प्रदानसंज्ञाविधायकानि सूत्राणि सोदाहरणं लेख्यानि।
- ❖ किं नाम अकथितं कर्म? केषां धातूनाम् अकथितं कर्म भवति तेषां सोदाहरणं नामानि देयानि।

C-6 Critical Survey of Sanskrit Literature

अङ्काः - १

- संस्कृतसाहित्ये कति रूपकाणि सन्ति? कानि च तानि?
- मृच्छकटिकस्य रचयिता कः?
- अश्वघोषस्य प्रकरणग्रन्थस्य नाम किम्?
- विशाखदत्तेन विरचितस्य ग्रन्थस्य नाम किम्?
- मालविकाणिमित्रनाटके कति अङ्काः सन्ति?
- स्वप्नवासवदत्तनाटकस्य प्रणेता कः?

➤ कर्पूरमञ्जरी कस्यां भाषायां रचिता?

अड्का: - २

➤ महाकविकालिदासविरचितं महाकाव्यद्वयं किम्?

➤ भर्तृहरिविरचितं शतकत्रयं किम्?

➤ कविजयदेवप्रणीतस्य प्रसिद्धकाव्यस्य नाम किम्?

अड्का: - ५

काचिदेका टीका लेख्या

- उत्तररामचरितम्
- रत्नावली
- विक्रमोर्वशीयम्
- गीतगोविन्दम्
- स्वप्नवासवदत्तम्

अड्का: - १०

❖ महाकविकालिदासप्रणीतानां नाटकानां परिचयः संक्षेपेण प्रदेयः।

❖ संस्कृतकथासाहित्यस्य अवदानं लिखत।

❖ महाकवेर्भासस्य रूपकाणि आलोच्यन्ताम्।

C-7 Self Management in *Bhāgavadgītā* (3rd chapter)

अड्का: - १

➤ Whose word is Bhagavad-Gita?

ভগবত গীতা কার বাণী?

➤ How many kormendrio?

কর্মেন্দ্রীয় কয়টি?

➤ How many chapters in Bhagavad-Gita?

ভগবত গীতার অধ্যায় সংখ্যা কত?

➤ Write down the number of sloka containing in Bhagavad Gita?

ভগবত গীতার শ্লোক সংখ্যা কত?

➤ Write the meaning of the word Samadhi gachhati?

এখানে সমাধিগচ্ছতির পদের অর্থ কি?

➤ Who is addressed as Anag?

অনঘ বলে কাকে সম্মোধন করা হয়েছে?

➤ Who is kountio here?

এখানে কৌনতেও কে?

➤ Who is partho sarathi?

পার্থসারথি কে?

অড্রকা: - ২

➤ What is the measure of controlling organs?

➤ ইন্দ্রিয়সংযমের উপায় কি?

➤ What is স্বধর্ম and পরধর্ম?

স্বধর্ম আর পরধর্ম কি?

➤ Why sri Krishna is free from কর্তব্যকর্ম?

শ্রী কৃষ্ণ কর্তব্যকর্ম থেকে মুক্ত কেনো?

➤ How sri Krishna guided arjun from doing kormo?

শ্রীকৃষ্ণ অর্জুনকে কি ভাবে কর্ম করতে বলেছিলো?

➤ Write the meaning of the turm "অভ্যসুয়ন্ত"

অভ্যসুয়ন্ত পদের অর্থ কি?

➤ "ন হি কশ্চিং ক্ষণমপি জাতু নিষ্ঠত্কর্মকৃত "clear the meaning of the line?

"ন হি কশ্চিং ক্ষণমপি জাতু নিষ্ঠতকর্মকৃত " লাইনটির মানে বলো?

অড্রকা: - ১০

❖ Discuss the kormojoga according to your text?

পাঠ্যাংশ অনুসারে তোমার কর্মযোগ তত্ত্ব ব্যাখ্যা করো?

❖ Explain the inner sence of line "স্বধর্ম নিধনং শ্রেয পরোধর্ম ভয়াবহ "?

"স্বধর্ম নিধনং শ্রেয পরোধর্ম ভয়াবহ "লাইনটির মানে লেখ?

❖ What is kormo write a brief note about the karmo?

কর্ম কি? কর্ম নিয়ে সংক্ষিপ্ত বিবরণ দাও?

SEMESTER -4

C-8 Sanskrit Grammar (*samāsa*)

অড্রকা: - ১

➤ সমাসস্য সংজ্ঞা কিম্?

➤ সমাসস্য কতি ভেদাঃ সন্তি?

- द्रन्द्वसमास्य कति भेदाः सन्ति?
- पूर्वपदप्रधानसमासः कः?
- अधिहरि इत्यस्य लौकिकविग्रहः कः?
- सचक्रम् इत्यत्र सहस्य स आदेशः केन सूत्रेण भवति?
- जीमूतस्येव इत्यत्र कथं न विभक्तेलोपः?
- को नित्यसमासः?
- भूतपूर्वः इत्यत्र कथं भूतशब्दस्य पूर्वनिपातः?
- उपसर्जनसंज्ञाविधायकं सूत्रमेकं लेखनीयम्।

अड्का: - २

- समासशब्दस्य का व्युत्पत्तिः?
- समर्थशब्दस्य कोऽर्थः?
- “अव्ययं विभक्तिं---” इत्यादि सूम्पूर्णं सूत्रं लिख्यताम्?
- विग्रहशब्देन किमुच्यते?
- उपसर्जनसंज्ञाविधायकं सूत्रं किं येन समासे हस्वो भवति?
- यथाशब्दस्य केऽर्थाः?
- “नदीभिश्च” सूत्रे बहुचनग्रहणं किमर्थम्?

अड्का: - ५

व्याख्या कार्या

- समर्थः पदविधिः॥
- प्रथमानिर्दिष्टं समास उपसर्जनम्॥
- संख्या वंशयेन॥
- देवताद्वन्द्वे चाः॥
- सह सुपा॥
- कर्तृकरणे कृता बहुलम्॥
- सप्तमी शोण्डैः॥
- अनेकमन्यपदार्थैः॥
- उपमानानि सामान्यवचनैः॥
- विशेषणं विशेष्येण बहुलम्॥

अड्का: - १०

- द्रन्द्वसमासः कः? ‘चार्थे द्रन्द्वः’ इति सूत्रे चकारस्यार्थाः सोदाहरणं लेखनीयाः।
- षष्ठीसमासस्य निषेधा उल्लेखनीयाः।
- ‘शेषो बहुब्रीहिः’ इति सूत्रे शेषः इत्यनेन किं बोध्यते? सोदाहरणं बहुब्रीहिभेदा निरूपणीयाः।

- कः समासः? स चतुर्विधो वेति दीक्षितमतमनुसृत्य समाधीयताम्।
- ‘समासः षड्विधो ब्रूधैः—’ इति कारिका पूर्णतो लिखित्वा सर्वाण्युदाहरणानि देयानि।
समासश्चतुर्विधो षड्विधो वेति विचारः करणीयः।

C-9 Indian Epigraphy, Palaeography and Chronology

অঙ্গকা: - ১

- Who constructed sudarsana first?
কে প্রথম সুদর্শন নির্মাণ করেন?
- Who is the repair mechanic of sudarsana?
সুদর্শন সংস্কার সাধন কে করেন?
- What was taken by Rudra Daman?
প্রথম রুদ্র দমন কোন উপাধি গ্রহণ করেন
- Where was sudarsana situated?
সুদর্শন হৃদ কোথায় অবস্থিত ছিল?
- When was first Rudra daman's inscription inscribed?
প্রথম রুদ্র দমনের শিলা লেখাটি কোন সময়ের?
- Which is the oldest and fully deciphered script of India existing till date?
ভারতবর্ষের আজ পর্যন্ত প্রাচীনতম ও সম্পূর্ণ লিপির নাম?
- Cite the bramhi equivalents of the following bramhi script?
নিম্নলিখিত দেবনাগরী লিপির ব্রাহ্মী রূপান্তর কর খ ব গ ন ছ চ
- Where was the inscription of first Rudra daman found?
প্রথম রুদ্র দমনের শিলা লেখাটি একটি কোথায় পাওয়া গিয়েছিল?
- What is the name of the father and the grandfather of Rudra daman?
প্রথম রুদ্র দমনের পিতা ও পিতামহের নাম কি?
- What is the characteristic feature of Asoka's inscription?
অশোকের শিলার বৈশিষ্ট্য কি?
- What are the panportants of mondasar lipi?
মন্দসার লিপির গুরুত্ব কোথায়?
- Who is James's prince?
জেমস প্রিন্সেপ কে?
- What is danto?
দান্ত কি?

➤ Who is shubisakh?

সুবিশাখ কে?

অড্রকা: - ২

➤ During whose reign the sudarsana take was constructed?

কার রাজত্বকালে সুদর্শন হৃদি নির্মিত হয়েছিল?

➤ Do you think the Rurradaman was a soka king?

তুমি কি মনে কর রূদ্র ছিলেন শক নরপতি?

➤ Who is subisakh? Write the contribution of subisakh to constructed the damage lake?

সুবিশাখ কে ? তার সুদর্শন হৃদি নির্মাণ কার্যে কি ভূমিকা ছিল ?

➤ What were the length, width, and depth of the damage lake?

সুদর্শন হৃদের ভাঙনের দৈর্ঘ্য প্রস্থ গভীরতার পরিমাণ কত ছিল?

➤ Name any two foreign travellers who have furnished their thoughts or antiquity of writing in India?

প্রাচীন ভারতীয় লেখ কলার ইতিহাসে অবদান আছে বিদেশি পর্যটক এর নাম লেখো?

➤ What is the time period of mediaeval Bengali script?

মধ্যযুগীয় বাংলা লিপির সময় কাল কত?

➤ How many types nagari scripts are there in India?

ভারতে কত প্রকার নাগারি লিপির নির্দশন পাওয়া যায়?

অড্রকা: - ৫

● Mention the name of the Buddhist text where 64 scripts are mentioned?

বৌদ্ধ গ্রন্থের নাম উল্লেখ করো যেখানে ৬৪ প্রকার লিপির কথা উল্লেখ আছে?

● Write the paleo graphic feature of maurye brambhi script?

মৌর্য ব্রাহ্মি লিপির লিপিতাত্ত্বিক বৈশিষ্ট্য লেখ?

● Write a short note on the history of decipherment of brambhi script?

ব্রাহ্মিলিপি পাঠোড়ুকারের ইতিহাস লেখ?

● How many vowels are found in Maurya brambhi script write down these vowels in Maurya brambhi?

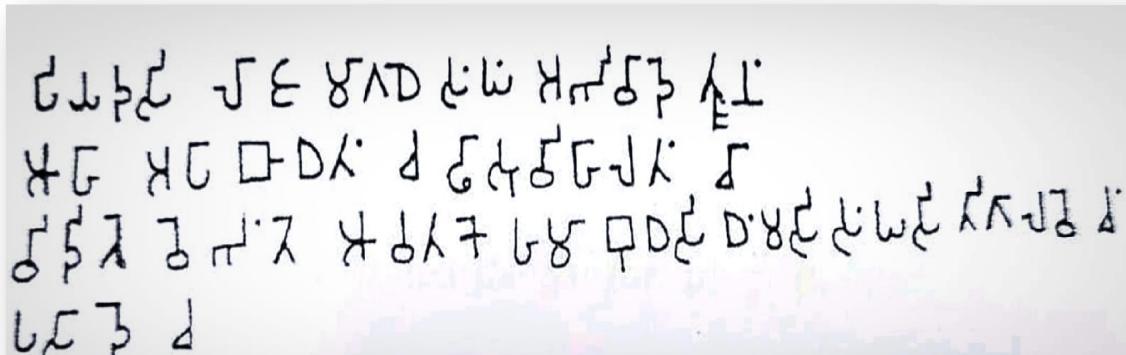
মৌর্য ব্রাহ্মিলিপিতে কয়টি স্বরবর্ণ পাওয়া যায় মৌর্য ব্রাহ্মিলিপিতে সেগুলি লেখ?

● Write a short note on the contribution of James princep in India palaeography?

ভারতীয় লিপিবিজ্ঞানে জেমস প্রিন্সেপ্ এর অবদান লেখো?

অড্রকা: - ১০

- ❖ Write in brief about the origin and development of brambhi in own word?
তোমার নিজের ভাষায় ব্রাণ্ডি লিপির উৎপত্তি ও ক্রম বিকাশ সম্পর্কে লেখা?
- ❖ Reproduce in your own the story of the construction and repair of sudarsana lake as narrated in Junagadh rock inscription of Rudra damana I?
প্রথম রুদ্রদামনের জুনাগার শিলালেখে বর্ণিত সুদর্শন হৃদ এর সংস্কার কার্য ও নির্মাণ নিয়ে তোমার নিজের ভাষায় লেখা?
- ❖ Translate the following into Devanagari script;
দেবনাগরী লিপিতে রূপান্তর কর

GE-4 Linguistics

অড্রকা: - ১

- What is phonetic law?
- Give an example of assimilation?
- Name the two major groups in which IE languages are divided?
- Give one example of বণ্ণলোপ.
- How many branches are there in শতম?
- What are ইন্দো-ইউরোপীয় platal' stops?
- What is anaptyxis?

- State the name of one famous Linguists in ancient India.

অড়কা: – ২

- What is presthesis? Give an example.
- Write a short note on প্রাকৃতভাষা.
- What is অপশ্রতি?
- Name the non-Aryan languages influencing Sanskrit.
- What is Hapology? Give an example.
- How many types of IE Language are there in philology and what they are?
- How many branches are there in কেন্দ্রম্য and what they are?
- Name two branches of I.E family which are omitted now.

অড়কা: – ৫

- Write a short note on: Verner's Law.
- Explain: Grasman Law.
- Explain briefly: Epenthesis.
- Write a short note on হিন্দীয় ভাষা.
- Write a short note on Metathesis.

অড়কা: -১০

- ❖ Discuss Grimm's law with illustrations.
- ❖ Discuss the Non-Aryan influence on Sanskrit language.
- ❖ What is meant by the Indo-Iranian language? Discuss its characteristic's.

C-10 Vedic Literature

অড়কা: – ১

- ‘অক্ষৈর্মাদীব্য: ..’ কশ্চাত্র বাক্তা?
- কস্তা঵দ্ব ইন্দসূক্তস্য দেবতা?
- ‘স দাধার পৃথিবীঁ দ্যামুতেমাং’-ইত্যন্ত স ইত্যনেন কো দেবো নির্দিষ্টঃ?
- দেবীসূক্তমৃগবেদস্য কস্মিন্মণ্ডলান্তর্গতম্?
- অক্ষসূক্তে কতি মন্ত্রাণি সন্তি?
- পদপাঠস্য আবিষ্কর্তা কঃ?

- हिरण्यगर्भसूक्तस्य ऋषिः कः?
- ‘यः शम्बरं पर्वतेषु क्षियन्तं’- अत्र ‘यः’ को देवः उद्दिष्टः?

अड्का: - २

- हिरण्यगर्भः इति पदं सायणाचार्येण कथं व्याख्यातम्?
- पदपाठः किमार्षेयः?
- अग्निसूक्तस्य ऋषिः छन्दो देवता विनियोगश्चोल्लेखनीयाः।
- अवग्रहस्योदाहरणद्वयं देयम्
- अक्षसूक्तं कस्मिन्मण्डले ऽन्तर्याति? सूक्तस्यास्य ऋषेनार्मा लेख्यम्।
- अनार्षेयपाठद्वयं लेख्यम्।
- का देवता ‘मघवा’ इति कथिता? मन्त्रांश्चोल्लेखनीयः?
- संहितापदपाठोयोः को भेदः?

अड्का: - ५

व्याख्या कार्य

- अहमेव वात इव प्र वाम्यारभमाणा भुवनानि विश्वा।
परो दिवा पर एना पृथिव्यैतावती महिना सं बभूवा॥
- हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत्।
स दाधार पृथिवीं द्यामुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेमा॥
- मित्रं कृणुध्वं खलु मूलता नो मा नो घोरेण चरताभि धृष्णु।
नि वो नु मन्युर्विशतामरातिरन्यो बभ्रूणा प्रसितौ न्वस्तु॥
- स बोधि सूर्यमधवा
वसुपते वसुदावन्।
युयोध्यस्मद्वेषांसि॥

अड्का: - १०

- ❖ Why is Devisukta designated as Adhyatmika sukta? Analyses in this context the content of ‘Devisukta’.
- ❖ ‘कस्मै देवाय हविषा विधेम’- Which God is referred here by term ‘कस्मै’. Discuss how is he exposed in your text.
- ❖ Discuss the characteristics of Indra as per Indra Sukta.

SEMESTER -5

C-11 Poetics and literary Criticism

Kāvyaprakāśa(Ullas-1&2)

- कव्यप्रकाशस्य कति उल्लासानि?
- जयतिशब्देन कः स्तूयते?
- ‘काव्यप्रकाशग्रन्थस्य द्वितीयोल्लासस्य नाम किम्?
- “गङ्गायां घोषः”- इत्यत्र का लक्षणा ?
- उत्तमकाव्यस्य किमपराभिधानम्?
- शब्दालक्षणा कतिविधा?
- कव्यप्रकाशकारनये काव्यस्य को हेतुः?
- ममटाचार्यः कदा अजायत?
- ममटमते काव्यस्य कारणं किम्?

Sāhityadarpana Xth Chapter

- अप्रस्तुतालङ्कारः कतिविधिः?
- ‘सिद्धत्वेऽध्यवसाय...निगद्यते’-इत्यत्र अध्यवसायः पदस्य कोऽर्थः?
- साहित्यदर्पणग्रन्थे कति परिच्छेदाः सन्ति?
- विश्वनाथनये व्यतिरिकालङ्कारस्य लक्षणं किम्?
- ‘भवेत्सम्भावनोत्प्रेक्षा...परात्मना’-इत्यत्र सम्भावना इति पदस्य कोऽर्थः?
- ‘सम्भवन् वस्तुसम्बन्धः.....(रिक्तस्थानं पूरणीयम्)।
- विश्वनाथनये उपमालङ्कारस्य लक्षणं किम्?
- अपरहुतिरलङ्कारः कतिविधिः?
 - साहित्यदर्पणग्रन्थस्य वङ्गीयपण्डितैः कृतासु टीकासु टीकाद्वयस्य नामनी लेख्ये।
 - रसस्य एकमुदाहरणं प्रदीयताम्।
 - किं विश्वनाथसम्मतं काव्यलक्षणम्?
 - विश्वनाथकविराजस्य पितुर्नाम किम्? तस्य विशेषणद्वयमपि लेख्यम्।
 - साहित्यदर्पणकारनये रूपकालङ्कारस्य लक्षणं किम्?
 - अर्थान्तरन्यासालङ्कारः कतिविधिः? के च ते?
 - ‘...प्रस्तुतेऽन्यस्य वस्तुनः’॥ (रिक्तस्थानं पूरणीयम्)।
 - साहित्यदर्पणकारनये अपहुते: लक्षणं किम्?
 - अतिशयोक्तिरलङ्कारः कतिविधिः?

C-12 Indian Ontology and Epistemology

Tarkasamghrah

अङ्का: - १

- पदार्थः कतिविधः?
- कति प्रमाणानि?
- अभावः कतिविधः?
- कारणं कतिविधम्?
- कति द्रव्याणि?
- कर्माणि कतिविधानि?
- हेत्वाभासिः कतिविधः?
- को नाम पक्षः?
- को नाम विपक्षः?
- गुणः कतिविधः?
- समवायस्य लक्षणं किम्?

अङ्का: - २

- कति द्रव्याणि? एकस्य नित्यद्रव्यस्य नाम लिखता
- आत्मनः लक्षणं किम्? कतिविधश्च स?
- कति कर्माणि? तेषां नामानि लिखता।
- प्रागभावः कः? उदाहरणं देहि।
- रूपस्य लक्षणं किम्? रूपभेदान् लिखता।
- यथार्थानुभवः कतिविधः? भेदानां नामानि लिखता।
- परामर्शस्य किं लक्षणम्? केषां नये परामर्शः अनुमानं भवति?
- कः विपक्षः? एकम् उदाहरणं देहि।

अङ्का: - ५

टीका

- आपः, वायुः, आकाशम् व्यासिः, उपमानम् शब्दः

अङ्का: - १०

- ❖ कारणलक्षणं निरूपप्य तद्वेदाः सविशदं निरूपणीयाः।
- ❖ हेत्वाभासस्वरूपं प्रतिपाद्य तद्वेदा यथाग्रन्थम् आलोचनीयाः।
- ❖ इन्द्रियार्थसन्निकर्षः कः? सन्निकर्षभेदा निरूपणीयाः।

SEMESTER -6

C-13 Indian Social Institution and Polity

Arthaśāstra

অঙ্গকা: – ১

- Who is the writer of Arthashastra?
অর্থশাস্ত্রের রচয়িতা কে?
- What is Mantra?
মন্ত্র কি?
- Who is বাহুদণ্ডী পুত্র?
বাহুদণ্ডী পুত্র কে?
- What is শাসন?
শাসন কি?
- What do you mean by বাক্য?
বাক্য বলতে কি বোঝা?
- How many types of পদ are there in Arthashastra?
অর্থশাস্ত্র পদ কয় প্রকার?
- What is the meaning of the term অর্থ in Arthashastra?
অর্থশাস্ত্রে অর্থ শব্দের অর্থ কি?
- What is পরিদান?
পরিদান কি?
- Who is সহস্রাক্ষঃ?
সহস্রাক্ষঃ কে?
- How many types of অকারাদি বর্ণ are there in Arthashastra?
অর্থশাস্ত্রে অকারাদি বর্ণ কয়টি?

অঙ্গকা: – ২

- What should be the place of counsel?
মন্ত্রণা স্থান কিরূপ হওয়া উচিত?
- How can royal secret counsel be divulgate
কিভাবে মন্ত্রণা প্রকাশ পায়?
- How many types of UPAYS are there in Arthashastra? What are these?

অর্থশাস্ত্রে উপায় কয় প্রকার ও কি কি?

- What is the meaning of the term ইঙ্গিতাকার?
ইঙ্গিতাকার শব্দের অর্থ কি?
- How many types of নিস্তৃষ্টি লেখ are there in Arthashastra? What these?
নিস্তৃষ্টি নামক লেখ কয় প্রকার ও কি কি?
- Mention Acharya Parashar in the consultation?
মন্ত্রণা কার্যে আচার্য পরাশরের মত উল্লেখ কর।
- Explain: মন্ত্রপূর্বা সর্বারভ্রা.
ব্যাখ্যা কর ১০ মন্ত্রপূর্বা সর্বারভ্রা।
- Write the names of two previous Acharya Kautilya?
কৌটিল্যের দুইজন পূর্ববর্তী আচার্যের নাম লেখ।
- What are the merits রাজ লেখ in Arthashastra?
কৌটিল্যের অর্থশাস্ত্রে রাজ লেখের গুণগুলি কি কি?
- How many types of শাসন are there in Arthashastra? What are these?
অর্থশাস্ত্রে শাসন কয় প্রকার ও কি কি?

অড়কা: - ৫

- Discuss briefly on Panchangamantra?
পঞ্চাঙ্গ মন্ত্র সম্পর্কে সংক্ষিপ্ত আলোচনা কর।
- Discuss in short about merit of shasan?
শাসনের গুণ সম্পর্কে সংক্ষিপ্ত আলোচনা কর।
- Explain: ব্যাখ্যা কর:
ন কঢ়িদবমন্ত্যেত সর্বস্য শৃন্যান্মত্য
বালস্যপ্যর্থবদ্ধাক্যমুপযুক্তীত পণ্ডিতঃ॥
- Write a short note:
একটি টীকা লেখ।
 - বিশালাক্ষ, অনাবস্থা, পরীহার
- Translate in Bengali or English?
বাংলা অথবা ইংরেজিতে অনুবাদ কর।
তে হস্য স্বপক্ষং পরপক্ষ চিন্তয়েয় কৃতারভ্রমারদ্বানুষ্ঠানে মনুষ্ঠিত বিশেষ নিয়োগ
সম্পদং চ কর্মণাং কুর্য আসন্নেং সহ কার্যামি পশ্যেত। অনাসন্নের সহ পত্রপ্রেষণেন
মন্ত্রয়েত।

অঙ্কাঃ - ১০

- ❖ What is উপায় চতুষ্টয়? Discuss about differently Upayas according to Arhashyashastra.
উপায় চতুষ্টয় কি? অর্থ শাস্ত্র অনুসারে বিভিন্ন প্রকার উপায় নিয়ে আলোচনা কর।
- ❖ What do you mean by SHASAN? Describe Various types of shasana according to Arhashastra of Kautilya?
কৌটিল্যের অর্থশাস্ত্র অনুসারে বিভিন্ন প্রকার শাসন আলোচনা কর।
- ❖ Give an account of মন্ত্রজ্ঞান and মন্ত্ররক্ষণ as discuss by Kautilya in Arhashastra.
কৌটিল্যের অর্থশাস্ত্রে মন্ত্রজ্ঞান ও মন্ত্ররক্ষণ সম্পর্কে বিস্তারিত আলোচনা কর।

C-14 Indian Philosophy

অঙ্কাঃ - ১

- বিশিষ্টাদ্বৈতবাদস্য প্রতিষ্ঠাতা ক:?
- ‘তत্ত্বচিন্তামণি’গ্রন্থ: কেন রচিত:?
- সাংख্যকারিকাগ্রন্থস্য রচযিতা ক:?
- বৈশেষিকদর্শনে কতি প্রমাণানি স্বীকৃতানি?
- যোগদর্শনস্য কিম্ অপরাভিধানম्?
- ‘শাস্ত্রদীপিকা’গ্রন্থস্য রচযিতা ক:?
- নব্যন্যায়স্য প্রতিষ্ঠাতা ক:?

অঙ্কাঃ - ২

- ভারতীযদর্শনে কতি঵িধম্? কানি চ তানি?
- আস্তিকদর্শনে নাম কিম্? কেষাং দর্শনানাং তত্ত্বান্তভাবঃ?
- ন্যাযদর্শনস্য প্রবক্তা ক: আসীত্? মুখ্যগ্রন্থশ্চ ক:?
- ন্যাযদর্শনে কতি পদার্থ: স্বীকৃতাঃ?
- সাংখ্যদর্শনানুসারে দুঃখে কতিবিধম্?
- বেদান্তদর্শনমতে কতি প্রমাণানি? কানি চ তানি?
- যোগসূত্রস্য রচযিতা ক: ? তদ্গ্রন্থস্য ভাষ্যে কেন রচিতম্?
- বৈশেষিকদর্শনমতে কতি পদার্থ: ? কে চ তে?
- সাংখ্যদর্শনে কতি তত্ত্বানি সন্তি? পञ্চানাং নামানি লেখ্যানি।

অঙ্কাঃ - ৫

- ন্যাযসম্মত প্রমাণম্।

- सांख्यसम्मतं प्रकृतिस्वरूपम्।
- योगदर्शनप्रोक्तौ यम-नियमौ।
- वेदान्तदर्शनस्य साधनचतुष्टयम्।
- वैशेषिकदर्शनोक्ताः सप्त पदार्थाः।
- योगदर्शनप्रोक्तानि अष्टाङ्गानि।
 - ❖ सांख्यानां सत्कार्यवादविषये लघुनिबन्धो लेख्यः।
 - ❖ वेदान्तदर्शनमते अज्ञानस्वरूपं व्याख्यायताम्।
 - ❖ वैशेषिकाणां परमाणुकारणविषये आलोचना कार्या।

General concept on Upanisadic Literature

অঙ্ককা: - ১

- How many chapters are there in তাত্ত্বিকীযোপনিষত্?
তেত্তিরীয়োপনিষদের কটি অধ্যায় আছে?
- ‘অন্ধং তমঃ প্রবিশন্তি’ Which Upanisada is the source of this Mantra.
‘অন্ধং তমঃ প্রবিশন্তি’ এই মন্ত্রটি কোন উপনিষদে আমরা পাই?
- How many number of Mantras in ঈশোপনিষত্ ?
ঈশোপনিষদের মন্ত্রসংখ্যা কয়টি?
- To which veda does the ‘কঠোপনিষত্’ belong?
কঠোপনিষদ কোন বেদের অন্তর্গত?
- Who raises the questations in মুণ্ডকোপনিষত্ ?
মুণ্ডকোপনিষদের প্রশ্নকর্তা কে?
- Who was নচিকেতা?
নচিকেতা কে ছিলেন?
- To which veda does the ‘মুণ্ডকোপনিষত্’ belong?
মুণ্ডকোপনিষদ কোন বেদের অন্তর্গত?

অঙ্ককা: - ২

- Trace the meaning of the term উপনিষদ् from its derivation.
উপনিষদ্ শব্দের ব্যৃৎপত্তিগত অর্থ নিরূপণ করা।
- What are the meaning of the বিদ্যা and অবিদ্যা?
ঈশোপনিষদে বিদ্যা এবং অবিদ্যা র অর্থ কি?
- To which veda does the the তাত্ত্বিকীযোপনিষত্ belong. Name the famous commentator of the তাত্ত্বিকীযোপনিষত্.

তৈত্তিরীয়োপনিষৎ কোন বেদের অন্তর্গত? এই উপনিষদের একজন বিখ্যাত
ভাষ্যকারের নাম লেখা।

- What are the three blessing that Nachiketa prayed for to Yama?
নচিকেতা যমের কাছে যে তিনটি বর প্রার্থণা করেছিলেন তা উল্লেখ কর।
- What is the source of this Mantra ‘মা গৃধঃ কস্যস্বিদ্ধনম্’?
‘মা গৃধঃ কস্যস্বিদ্ধনম্’ এই মন্ত্রাংশটি কোথায় আমরা দেখতে পাই।
- ‘শরীর রথমেব তু’ – What is the meaning of রথমেব in the cited Mantra?
‘শরীর রথমেব তু’-মন্ত্রাংশে রথমেব তু বলতে কি বোঝা?
- To which veda does the কেনোপনিষত্তি belong? How many volume are there in কেনোপনিষত্তি?
কেনোপনিষৎ কোন বেদের অন্তর্গত? কয়টি খণ্ডে বিভক্ত?

অড্রকা: – ৫

Explain in Sanskrit with reference to context any one of the following:

- ঈশা঵াস্যমিদং সর্ব যত্কিঞ্চ জগত্যাং জগত्।
- তেন ত্যক্তেন ভুজীথ মা গৃধঃ কস্যস্বিদ্ধনম্॥
- আত্মানং রথিনং বিদ্ধি শরীরং রথমেব তু।
- বুদ্ধি তু সারাধিং বিদ্ধি মনঃ প্রগ্রহমেব চ॥
- Brief describe ‘Atman’ as revealed in your text of মুণ্ডকোপনিষত্তি।
তোমার পাঠ্য মুণ্ডকোপনিষদের মন্ত্রগুলি অবলম্বনে সংক্ষেপে আত্মার স্বরূপ বর্ণনা কর।
- ‘অতিথিদেবো ভব’- Determine the significance of the Mantra.
‘অতিথিদেবো ভব’ –এই মন্ত্রের তাৎপর্য বর্ণনা কর।

অড্রকা: -১০

- ❖ Describe the way to gain আত্মত্ব according to কঠোপনিষত্তি।
কঠোপনিষদ্বারে আত্মতত্ত্বাভের উপায় বর্ণনা কর।
- ❖ Determine the meaning of সম্ভূতি and অসম্ভূতি।
ঈশোপনিষদ্বারে সম্ভূতি ও অসম্ভূতির অর্থ বিশ্লেষণ কর।
- ❖ Brief description of কেনোপনিষত্তি।
কেনোপনিষদের সংক্ষিপ্ত পরিচয় দাও।